

Darowizna w polskim prawie zobowiązań

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

Wstęp	XXV
Wykaz skrótów	XXVII
Bibliografia	XXXIII
Rozdział I. Darowizna w ujęciu obcych systemów prawnych	1
1. Uwagi wprowadzające	1
2. Darowizna w prawie francuskim	1
2.1. Pojęcie darowizny oraz podstawowe zasady dotyczące jej dokonania	1
2.2. Odwołanie darowizny	14
2.3. Substytucja fideikomisarna oraz tzw. „rezydualne akty hojności”	20
2.4. Dział spadku w ramach darowizny	22
2.5. Darowizny dokonane przez małżeńską umowę majątkową na rzecz małżonków i dzieci mających się narodzić z małżeństwa	26
2.6. Darowizny między małżonkami	28
3. Darowizna w prawie niemieckim	31
3.1. Pojęcie darowizny oraz podstawowe zasady dotyczące jej dokonania	31
3.2. Darowizna z poleceniem (<i>Schenkung unter Auflage</i>)	39
3.3. Darowizna mieszana (<i>Gemischte Schenkung</i>)	42
3.4. Wykonanie zobowiązania oraz odpowiedzialność darczyńcy	44
3.5. Obowiązek zwrotu przedmiotu darowizny przez obdarowanego	47
3.5.1. Obowiązek zwrotu przedmiotu darowizny z powodu zmiany stanu majątkowego darczyńcy	47
3.5.2. Obowiązek zwrotu przedmiotu darowizny ze względu na odwołanie darowizny z powodu rażącej niewdzięczności	50
4. Darowizna w prawie angielskim	53
4.1. Założenia tzw. doktryny <i>consideration</i>	53
4.2. Pojęcie i znaczenie tzw. <i>deed</i>	62
4.3. Ocena doktryny <i>consideration</i> i propozycje zmian wyrażane w doktrynie angielskiej	65

5. Darowizna w ujęciu <i>Draft Common Frame of Reference</i>	68
5.1. Pojęcie darowizny i jej cechy według <i>Draft Common Frame of Reference</i>	68
5.1.1. Ogólna charakterystyka darowizny	68
5.1.2. Nieodpłatność darowizny	75
5.1.3. Zamiar przysporzenia korzyści obdarowanemu	79
5.2. Zawarcie umowy darowizny	80
5.3. Obowiązki stron umowy i związana z nimi ochrona prawna ..	85
5.3.1. Obowiązki darczyńcy	85
5.3.2. Środki ochrony prawnej przysługujące obdarowanemu	88
5.3.3. Obowiązki obdarowanego	95
5.3.4. Środki ochrony prawnej przysługujące darczyńcy	96
5.4. Odwołanie darowizny	98
5.4.1. Zagadnienia ogólne	98
5.4.2. Odwołanie darowizny z powodu rażącej niewdzięczności obdarowanego	103
5.4.3. Odwołanie darowizny z powodu zubożenia darczyńcy	106
5.4.4. Pozostałe przypadki uprawnienia do odwołania darowizny	108
Rozdział II. Strony umowy darowizny	111
1. Zdolność do czynienia i przyjmowania darowizn	111
1.1. Uwagi wprowadzające	111
1.2. Osoby nieposiadające pełnej zdolności do czynności prawnych jako strona umowy darowizny	112
1.3. Zawarcie umowy darowizny przez pełnomocnika i wykonawcę testamentu	129
1.4. Dokonanie i przyjęcie darowizny w kontekście ustrojów majątkowych małżeńskich	132
2. Darowizna dla <i>nasciturusa</i>	158
2.1. Wstęp	158
2.2. Zagadnienie zdolności prawnej <i>nasciturusa</i> według przedstawicieli doktryny prawa cywilnego	159
2.3. <i>Nasciturus</i> jako druga poza darczyńcą strona umowy darowizny	165
2.3.1. <i>Nasciturus</i> jako druga poza darczyńcą strona umowy darowizny według stanowiska przedstawicieli doktryny prawa cywilnego i judykatury	165
2.3.2. <i>Nasciturus</i> jako druga poza darczyńcą strona umowy darowizny – stanowisko własne	171
2.4. Darowizna dla <i>nasciturusa</i> przy wykorzystaniu konstrukcji umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej	172
2.4.1. Poglądy doktryny i orzecznictwa w kwestii dopuszczalności darowizny dla <i>nasciturusa</i> przy wykorzystaniu konstrukcji umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej	172

2.4.2. Darowizna z wykorzystaniem konstrukcji umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej – poglądy przedstawicieli doktryny i stanowisko własne	175
2.4.3. Darowizna dla <i>nasciturusa</i> przy wykorzystaniu konstrukcji umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej – stanowisko własne	197
2.5. Podsumowanie i wnioski końcowe	198
3. Pojęcie obdarowanego	200
Rozdział III. Istota umowy darowizny oraz jej cechy	201
1. Miejsce darowizny wśród czynności prawnych	201
2. Charakterystyka umowy darowizny	204
2.1. Darowizna jako umowa jednostronnie zobowiązująca	204
2.2. Darowizna jako umowa zobowiązująca albo zobowiązująco-rozporządzająca	210
2.3. Darowizna jako umowa konsensualna	229
2.4. Darowizna jako umowa przysparzająca i kausalna	231
2.5. Darowizna jako umowa nieodpłatna	242
2.6. Darowizna jako umowa <i>inter vivos</i>	242
2.6.1. Podział czynności prawnych na czynności między żyjącymi i na wypadek śmierci	242
2.6.2. Problem darowizny na wypadek śmierci	244
2.6.2.1. Darowizna na wypadek śmierci w prawie rzymskim	244
2.6.2.2. Uwagi prawoporównawcze – sygnalizacja zagadnienia	251
2.6.2.3. Dopuszczalność darowizny na wypadek śmierci na gruncie Kodeksu zobowiązań.	251
2.6.2.4. Pojęcie darowizny na wypadek śmierci na gruncie prawa polskiego – darowizna <i>post mortem</i> i darowizna <i>mortis causa sensu stricto</i>	253
2.6.2.5. Charakterystyka darowizny na wypadek śmierci i jej dopuszczalność na gruncie Kodeksu cywilnego	260
2.6.2.6. Skutki prawne darowizny na wypadek śmierci na gruncie Kodeksu cywilnego.	274
2.7. Darowizna jako czynność prawna niebędąca czynnością upoważniającą.	282
3. Postanowienia przedmiotowo istotne umowy darowizny	284
3.1. Zobowiązanie się darczyńcy do świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem swego majątku	284
3.1.1. Rozumienie pojęcia świadczenia kosztem swego majątku	284
3.1.2. Podstawowe przykłady świadczenia na rzecz obdarowanego kosztem majątku darczyńcy	296

3.1.3. Przeniesienie przyszłego prawa jako przedmiot umowy darowizny	299
3.1.4. Zniesienie współwłasności polegające na nabyciu własności przez jednego ze współwłaścicieli jako przedmiot umowy darowizny.	314
3.1.5. Ustanowienie ograniczonego prawa rzeczowego jako przedmiot umowy darowizny	319
3.1.6. Zrzeczenie się ograniczonego prawa rzeczowego jako przedmiot umowy darowizny.	323
3.1.7. Udzielenie zabezpieczenia o charakterze osobistym albo rzeczowym jako przedmiot umowy darowizny. ...	324
3.1.8. Zwolnienie z długu jako przedmiot umowy darowizny ..	330
3.1.9. Przejęcie długu jako przedmiot umowy darowizny ...	335
3.1.10. Spłata cudzego długu jako przedmiot umowy darowizny	337
3.1.11. Przeniesienie posiadania jako przedmiot umowy darowizny	339
3.1.12. Świadczenia okresowe i ciągle jako przedmiot umowy darowizny.	342
3.2. Zobowiązanie się darczyńcy do bezpłatnego świadczenia ...	344
3.2.1. Rozumienie pojęcia bezpłatności.	344
3.2.2. Problem <i>negotium mixtum cum donatione</i>	374
3.3. Bezpłatne przysporzenia niestanowiące darowizny, o których mowa w art. 889 KC i pozostałe przypadki wyłączenia stosowania przepisów o darowiznie	389
3.3.1. Uwagi wprowadzające	389
3.3.2. Zobowiązanie do bezpłatnego świadczenia wynikające z umowy uregulowanej innymi przepisami kodeksu ..	390
3.3.3. Zrzeczenie się prawa jeszcze nienabytego albo nabytego w taki sposób, że w razie zrzeczenia się prawo jest uważane za nienabyte	409
3.3.4. Pozostałe przypadki wyłączenia stosowania przepisów o darowiznie	418
Rozdział IV. Polecenie	421
1. Uwagi ogólne	421
2. <i>Modus</i> w prawie rzymskim	422
3. Darowizna z „obowiązkiem spełnienia przez obdarowanego oznaczonego świadczenia” według Kodeksu zobowiązań.	424
4. Charakter prawny polecenia i jego istota	439
4.1. Polecenie jako <i>accidentalium negotii</i> niesamoistne	439
4.2. Rodzaj prawa przysługującego beneficjariuszowi polecenia oraz rodzaj uprawnień przysługujących podmiotom legitymowanym do żądania wypełnienia polecenia	457
4.2.1. Uwagi wprowadzające	457
4.2.2. Charakterystyka sytuacji prawnej beneficjariusza polecenia	459

4.2.2.1. Koncepcja zobowiązania naturalnego, którego przedmiotem jest obowiązek wynikający z polecenia	459
4.2.2.2. Koncepcja prawa podmiotowego o charakterze względnym nie będącego wierzytelnością	462
4.2.2.3. Ocena zaprezentowanych koncepcji i stanowisko własne	463
4.2.3. Charakter uprawnienia przysługującego osobie legitymowanej do żądania wypełnienia polecenia	476
4.2.3.1. Koncepcja roszczenia	476
4.2.3.1.1. Koncepcja roszczenia materialnoprawnego	476
4.2.3.1.2. Koncepcja roszczenia o innym charakterze, niż materialnoprawny; koncepcja roszczenia <i>sui generis</i> ...	479
4.2.3.2. Koncepcja żądania o charakterze czysto procesowym	480
4.2.3.3. Ocena zaprezentowanych koncepcji i stanowisko własne	481
4.3. Dopuszczalność dochodzenia wykonania polecenia w postępowaniu sądowym i egzekucyjnym	485
4.4. Problem żądania ustalenia istnienia obowiązku wykonania polecenia na podstawie art. 894 KC i żądania ustalenia istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa na podstawie art. 189 KPC	491
5. Problem odróżnienia darowizny z poleceniem od darowizny obciążliwej	493
6. Niedopuszczalność stosowania przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu w razie niewypełnienia polecenia przez obdarowanego	498
7. Dopuszczalność uznania, że niewypełnienie polecenia stanowi przejaw rażącej niewdzięczności obdarowanego wobec darczyńcy	503
8. Cel i treść polecenia	506
8.1. Uwagi prowadzące	506
8.2. Korzyść stanowiąca cel polecenia	506
8.3. Działanie lub zaniechanie stanowiące treść polecenia	511
9. Uprawnienie do żądania wypełnienia polecenia	522
9.1. Podmioty uprawnione do żądania wypełnienia polecenia	522
9.1.1. Darczyńca jako podmiot uprawniony do żądania wypełnienia polecenia	522
9.1.2. Spadkobiercy darczyńcy jako podmioty uprawnione do żądania wypełnienia polecenia	524
9.1.3. Właściwy organ państwowy jako podmiot uprawniony do żądania wypełnienia polecenia	526

9.2. Przesłanki żądania wypełnienia polecenia.	535
9.2.1. Przesłanka pozytywna w postaci wykonania zobowiązania wynikającego z umowy darowizny	535
9.2.2. Przesłanka negatywna w postaci wyłącznej korzyści obdarowanego.	539
9.2.3. Przesłanka negatywna w postaci istotnej zmiany stosunków, która spowodowała odmowę przez obdarowanego wypełnienia polecenia.	543
9.2.3.1. Istotna zmiana stosunków, która wywołała taki wpływ, że usprawiedliwiona była odmowa wypełnienia polecenia, jako negatywna przesłanka uprawnienia do żądania wypełnienia polecenia.	543
9.2.3.2. Pojęcie „istotnej zmiany stosunków” usprawiedliwiającej odmowę wypełnienia polecenia.	547
9.2.3.3. Moment wystąpienia istotnej zmiany stosunków	551
9.3. Wygaśnięcie obowiązku wypełnienia polecenia wskutek niemożliwości jego wykonania.	553
9.4. Zwolnienie się obdarowanego z obowiązku wypełnienia polecenia przez wydanie przedmiotu darowizny.	555
9.4.1. Charakter prawny uprawnienia przewidzianego w art. 895 § 2 zd. 1 KC.	555
9.4.2. Powstanie uprawnienia przewidzianego w art. 895 § 2 zd. 1 KC.	558
9.4.3. Wykonanie uprawnienia przewidzianego w art. 895 § 2 zd. 1 KC.	559
9.4.4. Brak odpowiedzialności obdarowanego za pogorszenie stanu przedmiotu darowizny, zwróconego w celu zwolnienia się z obowiązku wypełnienia polecenia	566
9.5. Nieuleganie przedawnieniu uprawnienia do żądania wypełnienia polecenia.	569
10. Zagadnienie przejścia obowiązków i uprawnień wynikających z polecenia na inne podmioty	572
Rozdział V. Forma umowy darowizny	577
1. Uwagi wprowadzające.	577
2. Podstawa prawna formy oświadczeń woli stron umowy darowizny i wykluczenie konwalidacji umowy darowizny na podstawie art. 890 § 2 KC	577
3. Zagadnienie formy w przypadku pozorności.	594
4. Forma aktu notarialnego oświadczenia woli darczyńcy wynikająca z art. 890 § 1 zd. 1 KC.	597
4.1. Przesłanki spełnienia wymogu formy aktu notarialnego dla oświadczenia woli darczyńcy	597

4.2. Forma zastrzeżona pod rygorem nieważności	604
4.3. Motywy zastrzeżenia formy aktu notarialnego dla oświadczenia woli darczyńcy	606
5. Konstrukcja zastosowana w art. 890 § 1 zd. 2 KC	612
5.1. Charakter prawny rozwiązania zastosowanego w art. 890 § 1 zd. 2 KC	612
5.1.1. Koncepcja konwalidacji	612
5.1.2. Koncepcja wyjątku od obowiązku zachowania formy aktu notarialnego dla oświadczenia woli darczyńcy	613
5.1.3. Koncepcje odmiennych sankcji umowy darowizny – odesłanie	615
5.1.4. Koncepcja zobowiązania naturalnego	615
5.1.5. Koncepcja zobowiązania realnego	616
5.1.6. Koncepcja dwóch alternatywnych sposobów zawarcia umowy darowizny	616
5.1.7. Ocena koncepcji dwóch alternatywnych sposobów zawarcia umowy darowizny oraz koncepcji konwalidacji. Stanowisko własne – zmodyfikowane ujęcie konwalidacji	624
5.2. Funkcje konwalidacji	631
5.3. Skutki konwalidacji	632
5.4. Pojęcie „spełnienia przyrzeczonego świadczenia” w rozumieniu art. 890 § 1 zd. 2 KC	634
5.4.1. Podstawowe założenia interpretacyjne	634
5.4.2. Pojęcie „świadczenia” w rozumieniu art. 890 § 1 zd. 2 KC	634
5.4.3. Pojęcie „spełnienia” przyrzeczonego świadczenia w rozumieniu art. 890 § 1 zd. 2 KC	636
5.4.4. Problem chwili „spełnienia przyrzeczonego świadczenia” w rozumieniu art. 890 § 1 zd. 2 KC	642
5.4.5. Zagadnienie tzw. samokonwalidującej się – ze względu na art. 155 § 1 KC – umowy darowizny i problem „spełnienia przyrzeczonego świadczenia” w rozumieniu art. 890 § 1 zd. 2 KC w przypadku darowizny rzeczy oznaczonych co do tożsamości	645
5.4.6. „Spełnienie przyrzeczonego świadczenia” w rozumieniu art. 890 § 1 zd. 2 KC w przypadku umowy darowizny rzeczy o skutku wyłącznie obligacyjnym	658
5.4.7. „Spełnienie przyrzeczonego świadczenia” w rozumieniu art. 890 § 1 zd. 2 KC w przypadku umowy darowizny wierzytelności	660
5.4.8. „Spełnienie przyrzeczonego świadczenia” w rozumieniu art. 890 § 1 zd. 2 KC w przypadku umowy darowizny, której przedmiotem jest zwolnienie z długu	665

5.4.9. „Spełnienie przyrzczonego świadczenia” w rozumieniu art. 890 § 1 zd. 2 KC w przypadku umowy darowizny, której przedmiotem jest przejęcie długu	667
Rozdział VI. Wykonanie darowizny przez darczyńcę	669
1. Wprowadzenie	669
2. Przeniesienie prawa czy również dokonanie dodatkowych czynności spełnieniem świadczenia na rzecz obdarowanego?	670
3. Pozostałe zagadnienia związane z wykonaniem darowizny	685
Rozdział VII. Odpowiedzialność darczyńcy	691
1. Wprowadzenie	691
2. Odpowiedzialność darczyńcy za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania	692
3. Odpowiedzialność darczyńcy za niezawiadomienie obdarowanego o znanych darczyńcy wadach darowanej rzeczy w czasie właściwym	706
3.1. Charakter prawny odpowiedzialności z art. 892 KC	706
3.2. Przesłanki i skutki odpowiedzialności z art. 892 KC	712
Rozdział VIII. Obowiązki obdarowanego	741
1. Zagadnienia ogólne dotyczące obowiązków obdarowanego; sygnalizacja obowiązków obdarowanego pozostających poza zakresem rozważań	741
2. Obowiązek współdziałania przy wykonaniu zobowiązania przez darczyńcę	745
3. Obowiązek alimentacyjny obdarowanego w razie niedostatku darczyńcy	746
3.1. <i>Ratio legis</i> obciążenia obdarowanego obowiązkiem alimentacyjnym w razie popadnięcia darczyńcy w niedostatek	746
3.2. Charakter prawny obowiązku obdarowanego wynikającego z art. 897 zd. 1 KC	752
3.3. Przesłanki obowiązku obdarowanego wynikającego z art. 897 zd. 1 KC	755
3.3.1. Uwagi wprowadzające	755
3.3.2. Popadnięcie darczyńcy w niedostatek	755
3.3.2.1. Pojęcie niedostatku w rozumieniu art. 897 zd. 1 KC	755
3.3.2.2. Przypadek braku darczyńcy środków niezbędnych do utrzymania odpowiadającego jego usprawiedliwionym potrzebom	760
3.3.2.3. Przypadek braku środków niezbędnych darczyńcy do wypełnienia ciężących na nim ustawowych obowiązków alimentacyjnych ...	771

3.3.3. Wymóg popadnięcia w niedostatek po wykonaniu darowizny	772
3.3.4. Istnienie wzbogacenia obdarowanego wynikającego z wykonania darowizny	776
3.4. Problem istnienia obowiązku obdarowanego z art. 897 zd. 1 KC gdy darowizna czyni zadość obowiązkowi wynikającemu z zasad współżycia społecznego	783
3.5. Treść obowiązku alimentacyjnego obdarowanego wynikającego z art. 897 zd. 1 KC	785
3.6. Obowiązek z art. 897 zd. 1 KC w przypadku wielości obdarowanych lub darczyńców	790
3.7. Wygaśnięcie obowiązku obdarowanego z art. 897 zd. 1 KC oraz kwestia zbywalności roszczeń darczyńcy wynikających z art. 897 zd. 1 KC	794
3.8. Przedawnienie roszczeń z art. 897 zd. 1 KC	799
3.9. Uprawnienie obdarowanego do zwolnienia się z obowiązku alimentacyjnego poprzez zwrot darczyńcy wartości wzbogacenia	800
Rozdział IX. Odwołanie darowizny	807
1. Uwagi wprowadzające	807
2. Przyczyny odwołania darowizny przewidziane w Kodeksie cywilnym	809
2.1. Odwołanie darowizny z powodu kwalifikowanej zmiany stanu majątkowego darczyńcy	809
2.1.1. <i>Ratio legis</i> uprawnienia do odwołania darowizny z powodu kwalifikowanej zmiany stanu majątkowego darczyńcy	809
2.1.2. Moc wiążąca normy prawnej wyrażonej w art. 896 KC ..	814
2.1.3. Przesłanki odwołania darowizny na podstawie art. 896 KC	816
2.1.3.1. Dopuszczalność odwołania na podstawie art. 896 KC darowizny jeszcze niewykonanej... ..	816
2.1.3.1.1. Zagadnienia ogólne dotyczące pojęcia darowizny jeszcze niewykonanej w rozumieniu art. 896 KC	816
2.1.3.1.2. Problem dopuszczalności odwołania darowizny częściowo wykonanej	820
2.1.3.2. Przesłanka kwalifikowanej zmiany stanu majątkowego darczyńcy	822
2.1.3.2.1. Pojęcie kwalifikowanej zmiany stanu majątkowego darczyńcy relewantnej na gruncie art. 896 KC i jej cechy	822

2.1.3.2.2.	Moment wystąpienia kwalifikowanej zmiany stanu majątkowego darczyńcy	836
2.1.3.2.3.	Przyczyny wystąpienia kwalifikowanej zmiany stanu majątkowego darczyńcy	842
2.1.4.	Zakres dopuszczalnego odwołania darowizny na podstawie art. 896 KC	845
2.1.5.	Problem odwołania darowizny na podstawie art. 896 KC w razie wielości obdarowanych na podstawie jednej albo kilku umów darowizny	851
2.1.6.	Podmiot uprawniony do odwołania darowizny na podstawie art. 896 KC i adresat oświadczenia woli o odwołaniu darowizny	856
2.1.7.	Termin końcowy uprawnienia do odwołania darowizny na podstawie art. 896 KC	866
2.2.	Odwołanie darowizny z powodu rażącej niewdzięczności obdarowanego	868
2.2.1.	<i>Ratio legis</i> uprawnienia do odwołania darowizny z powodu rażącej niewdzięczności obdarowanego	868
2.2.2.	Moc wiążąca norm prawnych wyrażonych w art. 898 § 1 i art. 899 § 2 KC oraz problem zrzeczenia się uprawnienia do odwołania darowizny na tych podstawach	878
2.2.3.	Dopuszczalność odwołania z powodu rażącej niewdzięczności darowizny wykonanej i niewykonanej	882
2.2.4.	Odwołanie darowizny przez darczyńcę z powodu rażącej niewdzięczności obdarowanego	886
2.2.4.1.	Przesłanki odwołania darowizny przez darczyńcę z powodu rażącej niewdzięczności obdarowanego	886
2.2.4.1.1.	Przesłanka rażącej niewdzięczności obdarowanego względem darczyńcy	886
2.2.4.1.1.1.	Chwila wystąpienia rażącej niewdzięczności obdarowanego	886
2.2.4.1.1.2.	Podmiot, którego rażąco niewdzięczne zachowanie się wobec darczyńcy jest prawnie relewantne	888
2.2.4.1.1.3.	Podmiot, wobec którego ma być skierowane rażąco niewdzięczne zachowanie się obdarowanego	892

2.2.4.1.1.4.	Rodzaje rażąco niewdzięcznych względem darczyńcy zachowań obdarowanego	901
2.2.4.1.1.4.1.	Zagadnienia ogólne	901
2.2.4.1.1.4.2.	Wymóg rażącego charakteru niewdzięczności obdarowanego. .	906
2.2.4.1.1.4.3.	Problem obiektywnych lub subiektywnych kryteriów oceny zachowania obdarowanego jako rażąco niewdzięcznego	931
2.2.4.1.2.	Przesłanka negatywna w postaci przebaczenia obdarowanemu przez darczyńcę	936
2.2.4.1.2.1.	<i>Ratio legis</i> negatywnej przesłanki odwołania darowizny w postaci przebaczenia obdarowanemu przez darczyńcę.	936
2.2.4.1.2.2.	Charakter prawny przebaczenia . .	939
2.2.4.1.2.2.1.	Uwagi wprowadzające	939
2.2.4.1.2.2.2.	Przebaczenie jako oświadczenie woli	939
2.2.4.1.2.2.3.	Przebaczenie jako zdarzenie podobne do oświadczenia woli. .	941
2.2.4.1.2.2.4.	Przebaczenie jako akt czysto uczuciowy, zdarzenie czysto faktyczne	944
2.2.4.1.2.2.5.	Ocena przedstawionych poglądów i stanowisko własne. .	946
2.2.4.1.2.3.	Prawna relewantność w świetle przepisów o odwołaniu darowizny wyłącznie przebaczenia dokonanego osobiście przez darczyńcę.	952
2.2.4.1.2.3.1.	Brak prawnej relewantności przebaczenia dokonanego przez spadkobierców darczyńcy	952
2.2.4.1.2.3.2.	Przebaczenie przez darczyńcę jako akt o charakterze osobistym	956
2.2.4.1.2.4.	Przesłanki skuteczności przebaczenia	958
2.2.4.1.2.4.1.	Wymóg przebaczenia z dostatecznym rozeznaniem. . .	958
2.2.4.1.2.4.1.1.	Pojęcie „dostateczności” rozeznania	958

2.2.4.1.2.4.1.2.	Aspekty przedmiotowy i podmiotowy dostatecznego rozeznania	962
2.2.4.1.2.4.1.3.	Zakres zastosowania wymogu dostatecznego rozeznania	964
2.2.4.1.2.4.2.	Stosowanie do przebaczenia regulacji dotyczącej wad oświadczeń woli czy wyprowadzenie odpowiednich wniosków z wymogu przebaczenia przez darczyńcę z dostatecznym rozeznaniem? . .	965
2.2.4.1.2.4.3.	Zagadnienie dopuszczalności przebaczenia na przyszłość i przebaczenia krzywd nieznanymi	969
2.2.4.1.2.5.	Sposób dokonania przebaczenia, termin, w którym dokonanie przebaczenia jest prawnie relewantne i zagadnienie odwołania przebaczenia	971
2.2.4.2.	Podmiot uprawniony do odwołania darowizny na podstawie art. 898 § 1 KC i adresat oświadczenia woli o odwołaniu darowizny . . .	976
2.2.5.	Odwołanie darowizny przez spadkobierców darczyńcy z powodu niewdzięczności obdarowanego . .	985
2.2.5.1.	Zagadnienie pierwotnego bądź pochodnego charakteru nabycia przez spadkobierców darczyńcy uprawnienia do odwołania darowizny z powodu niewdzięczności obdarowanego	985
2.2.5.1.1.	Wprowadzenie do zagadnienia wraz z prezentacją poglądów doktryny . .	985
2.2.5.1.2.	Ocena przedstawionych poglądów i stanowisko własne	991
2.2.5.2.	Przesłanki odwołania darowizny z powodu niewdzięczności przez spadkobierców darczyńcy	995
2.2.5.2.1.	Przesłanka pozytywna w postaci uprawnienia darczyńcy w chwili śmierci do odwołania darowizny albo umyślnego pozbawienia przez obdarowanego darczyńcy życia lub umyślnego wywołania rozstroju zdrowia, którego skutkiem była śmierć darczyńcy	995

2.2.5.2.2. Przesłanka negatywna w postaci przebaczenia obdarowanemu	1002
2.2.5.3. Podmiot uprawniony do odwołania darowizny na podstawie art. 899 § 2 KC i adresat oświadczenia woli o odwołaniu darowizny	1006
2.2.5.3.1. Zagadnienia ogólne	1006
2.2.5.3.2. Wykonanie uprawnienia do odwołania darowizny przez spadkobierców darczyńcy	1007
2.2.6. Wygaśnięcie uprawnienia do odwołania darowizny z powodu rażącej niewdzięczności obdarowanego wskutek upływu terminu zawitego	1009
2.2.6.1. Zawity charakter rocznego terminu przewidzianego w art. 899 § 3 KC i <i>ratio legis</i> jego ustanowienia	1009
2.2.6.2. Reguły dotyczące obliczania terminu z art. 899 § 3 KC	1013
2.2.6.2.1. Uwagi ogólne	1013
2.2.6.2.2. Zagadnienia dotyczące obliczania terminu wygaśnięcia uprawnienia do odwołania darowizny przez spadkobierców darczyńcy	1017
2.2.6.2.2.1. Przypadek uprawnienia do odwołania darowizny przez spadkobierców darczyńcy na pierwszej podstawie przewidzianej w art. 899 § 2 KC.	1017
2.2.6.2.2.2. Przypadek uprawnienia do odwołania darowizny przez spadkobierców darczyńcy na drugiej podstawie przewidzianej w art. 899 § 2 KC.	1022
3. Ogólna charakterystyka odwołania darowizny i jego cechy konstrukcyjne	1027
4. Wykonanie uprawnienia do odwołania darowizny.	1033
4.1. Forma oświadczenia woli o odwołaniu darowizny	1033
4.2. Zagadnienie dopuszczalności wyrażenia oświadczenia woli o odwołaniu darowizny w pozwie o świadczenie wynikające z odwołania darowizny	1043
4.3. Zagadnienie dopuszczalności wyrażenia oświadczenia woli o odwołaniu darowizny z powodu rażącej niewdzięczności w testamentie	1044
4.4. Kwestie procesowe związane z odwołaniem darowizny	1047
5. Skutki prawne odwołania darowizny	1049
5.1. Uwagi wprowadzające	1049
5.2. Problem obligacyjnych albo rzeczowych skutków odwołania darowizny	1051

5.2.1. Wprowadzenie do zagadnienia	1051
5.2.2. Pogląd zakładający skutki obligacyjne odwołania darowizny	1054
5.2.3. Pogląd zakładający skutki rzeczowe odwołania darowizny	1068
5.2.4. Pogląd zakładający skutki obligacyjne odwołania darowizny, której przedmiotem jest nieruchomości bądź prawo użytkowania wieczystego i skutki rzeczowe odwołania darowizny, której przedmiotem jest rzecz ruchoma lub inne prawo	1072
5.3. Problem wystąpienia skutków odwołania darowizny <i>ex nunc</i> bądź <i>ex tunc</i>	1074
5.3.1. Koncepcja wystąpienia skutków odwołania darowizny <i>ex nunc</i>	1074
5.3.2. Koncepcja wystąpienia skutków odwołania darowizny <i>ex tunc</i>	1076
5.3.3. Stanowisko własne	1077
5.4. Wpływ odwołania darowizny na obowiązek wykonania polecenia oraz problem rozliczeń w razie gdy polecenie zostało wykonane przed odwołaniem darowizny	1081
5.5. Odwołanie darowizny z powodu rażącej niewdzięczności w razie wielości podmiotów występujących po którejkolwiek ze stron oraz problemy występujące na tle małżeńskiego ustroju majątkowego wspólności ustawowej	1082
5.5.1. Odwołanie darowizny z powodu rażącej niewdzięczności w razie wielości podmiotów występujących po którejkolwiek ze stron	1082
5.5.2. Odwołanie darowizny z powodu rażącej niewdzięczności obdarowanego a zagadnienia występujące na tle małżeńskiego ustroju majątkowego wspólności ustawowej	1086
5.5.2.1. Odwołanie z powodu rażącej niewdzięczności darowizny z majątku wspólnego małżonków	1086
5.5.2.1.1. Aspekt podmiotowy i tzw. zasada indywidualizacji podmiotowej	1086
5.5.2.1.2. Skutki prawne odwołania darowizny przez jednego z małżonków	1093
5.5.2.1.3. Odwołanie darowizny przez jednego z małżonków w razie śmierci drugiego z nich	1097
5.5.2.2. Odwołanie z powodu rażącej niewdzięczności darowizny dla jednego z małżonków	1098
5.5.2.3. Odwołanie z powodu rażącej niewdzięczności darowizny skutkującej wejściem przedmiotu darowizny do majątku wspólnego małżonków	1103
5.5.2.3.1. Uwagi wprowadzające	1103

5.5.2.3.2.	Aspekt podmiotowy: zasada indywidualizacji podmiotowej oraz koncepcje wykluczające dopuszczalność odwołania darowizny wobec jednego z małżonków w razie wejścia przedmiotu darowizny do majątku wspólnego – przedstawienie poglądów doktryny i orzecznictwa.	1106
5.5.2.3.3.	Skutki odwołania wobec jednego z małżonków darowizny do majątku wspólnego – przedstawienie poglądów doktryny i orzecznictwa. . .	1111
5.5.2.3.3.1.	Koncepcja, zgodnie z którą odwołanie darowizny wobec jednego z obdarowanych małżonków powoduje przejście udziałów w przedmiocie darowizny do majątków osobistych obdarowanych i obowiązek przeniesienia na darczyńcę udziału przez małżonka, wobec którego darowizna została odwołana.	1111
5.5.2.3.3.2.	Koncepcja, zgodnie z którą odwołanie darowizny wobec jednego z obdarowanych małżonków powoduje przejście udziałów w przedmiocie darowizny do majątku osobistego małżonka, wobec którego darowizna nie została odwołana i do majątku darczyńcy.	1113
5.5.2.3.3.3.	Koncepcja roszczenia o zwrot wartości przedmiotu odwołanej darowizny przysługującego wobec małżonka, w stosunku do którego darowizna została odwołana.	1115
5.5.2.3.4.	Ocena przedstawionych koncepcji dotyczących aspektu podmiotowego oraz skutków odwołania darowizny i stanowisko własne.	1120
5.6.	Dalsze konsekwencje związane z odwołaniem darowizny. . .	1128

6. Wyłączenie stosowania przepisów o odwołaniu darowizny do darowizny czyniącej zadość obowiązкови wynikającemu z zasad współżycia społecznego	1130
6.1. Wprowadzenie do zagadnienia wraz z przedstawieniem regulacji art. 355 pkt 3 KZ	1130
6.2. Umowa, w ramach której zobowiązanie do bezpłatnego świadczenia na rzecz innego podmiotu kosztem swego majątku czyni zadość obowiązкови wynikającemu z zasad współżycia społecznego, umową darowizny	1136
6.3. Zaskarżalny charakter zobowiązania z umowy darowizny czyniącej zadość obowiązкови wynikającemu z zasad współżycia społecznego	1138
6.4. <i>Ratio legis</i> wyłączenia stosowania przepisów o odwołaniu darowizny, gdy darowizna czyni zadość obowiązкови wynikającemu z zasad współżycia społecznego	1138
6.5. Pojęcie darowizny czyniącej zadość obowiązкови wynikającemu z zasad współżycia społecznego	1141
6.5.1. Przegląd stanowisk wyrażanych w doktrynie i orzecznictwie	1141
6.5.2. Stanowisko własne	1145
6.6. Zagadnienie roli zasad współżycia społecznego na gruncie art. 411 pkt 2 i art. 902 KC	1151
Rozdział X. Rozwiązanie umowy darowizny	1159
1. Rozwiązanie umowy darowizny przez strony na podstawie zasad ogólnych	1159
1.1. Uwagi wprowadzające	1159
1.2. Umowy darowizny podlegające rozwiązaniu na podstawie zasady swobody umów	1160
1.3. Skutki prawne rozwiązania umowy darowizny przez strony na podstawie zasad ogólnych	1168
1.3.1. Problem obligacyjnych albo rzeczowych skutków umowy rozwiązującej darowiznę na podstawie zasad ogólnych	1168
1.3.2. Problem wystąpienia <i>ex nunc</i> bądź <i>ex tunc</i> skutków rozwiązania umowy darowizny przez strony na podstawie zasad ogólnych	1176
1.3.3. Forma umowy rozwiązującej umowę darowizny	1178
2. Rozwiązanie umowy darowizny na podstawie art. 901 § 1 KC.	1181
2.1. Uwagi wprowadzające	1181
2.2. Podmiot uprawniony do żądania rozwiązania umowy darowizny na podstawie art. 901 § 1 KC	1186
2.3. Przesłanki żądania rozwiązania umowy darowizny na podstawie art. 901 § 1 KC	1198
2.3.1. Dokonanie darowizny przez osobę ubezwłasnowolnioną przed ubezwłasnowolnieniem	1198

2.3.2. Nadmierność darowizny ze względu na wartość świadczenia i brak uzasadnionych pobudek	1204
2.4. Termin do żądania rozwiązania umowy darowizny na podstawie art. 901 § 1 KC i charakter uprawnienia, o którym mowa	1211
2.5. Tryb rozwiązania umowy darowizny na podstawie art. 901 § 1 KC	1220
2.6. Skutki prawne rozwiązania umowy darowizny na podstawie art. 901 § 1 KC	1223
Indeks rzeczowy	1229

[Przejdź do księgarni →](#)

ksiegarnia.beck.pl